

Inrabbu 'l Uliedna Aħjar

Ktieb ta' Attivitajiet

Servizzi ta' l-agenzija sedqa

Programmi għall-Ġenituri

1. Kors "Inrabbu 'l uliedna aħjar"

Sitt laqgħat ta' 90 minuta kull waħda, għal sitt ġimgħat wara xulxin. Fi grupp ta' mhux aktar minn 20 persuna jiddiskutu suġġetti ta' interess għal ġenituri fit-trobbija tat-tfal. Il-laqgħat huma akkumpanjati minn 'video' u kotba bil-Malti.

2. Kors bażiku għal servizz ta' Prevenzjoni

fil-Komunità. (Basic Course)

Tmien laqgħat ta' 3 sigħat kull waħda għal tmien ġimgħat. Matul il-kors jingħata tagħrif fil-fond dwar alkoħol u drogi oħra kif ukoll iħejju lill-partecipanti biex huma stess jibdew jagħtu servizz ta' prevenzjoni fil-komunità tagħhom. Dan il-kors aktarx isir darbtejn fis-sena.

3. Korsijiet ta' taħriġ għall-kelliema

(Presentation Skills)

Minn żmien għal żmien **sedqa** tiġi bżonn nies imħarrġa biex jgħinu fil-programmi tagħha. Persuni li jkunu attendew dan il-kors jigu mħajra biex jagħmlu parti minn tim ta' kelliema jew animaturi biex jaħdmu maż-żgħażaġh jew mal-ġenituri.

4. Taħriġ Azzjoni Volontarja

Kors ieħor huwa għal dawk in-nies li għandhom sehem fit-tmexxija ta' l-għaqdiet jew l-organizzazzjoni tagħhom (bħal għaqdiet taż-żgħażaġh, reliġjużi, sportivi u politiċi). Il-kors huwa maqsum f'żewġ partijiet, l-ewwel parti ta' tmien sezzjonijiet, li jitrattaw mil-aspett teoretiku kif ikunu mexxejja ta' l-għaqdiet aħjar u t-tieni parti fejn il-partecipanti jorganizzaw attività favur il-ħajja.

Servizzi ta' Prevenzjoni

Ċentru Nazzjonali ta' Prevenzjoni
3, Triq Braille, Sta Venera, FMR 11

jew

Hal-Farruġ Industrial Estate L/O Luqa.
Tel 21441014 / 21244226 • Fax 21242063
email prevention@waldonet.net.mt
Fiċ-Ċentru Nazzjonali ta' Prevenzjoni
wieħed isib kemm materjal kif ukoll għajjnuna
teknika dwar ħidma preventiva.

© 1997 **sedqa**

Edizzjoni 2004

sedqa

Aġenzija Nazzjonali għall-Florsien mill-Abbuż tad-Droga u l-Alkoħol
Ċentru Nazzjonali għall-Prevenzjoni

3, Triq Braille, Sta Venera - Malta
Tel: 2144 1014 • Fax: 2144 1029

Hal-Farruġ l/o Luqa Malta
Tel: 2124 4226 • Fax: 2124 2063

Dan il-ktieb, **'Inrabbu 'l Uljedna Aħjar'** huwa parti minn programm ta' prevenzjoni mniedi minn **sedqa**. Dan il-ktieb ma jistax jinbiegħ, jew isir fih ebda tibdil fil-format, jew jiġi riprodott bl-ebda mod ta' stampar jew b'xi mod ieħor elettroniku, mingħajr il-kunsens ta' **sedqa**.

Foundation for Social Welfare Services
3, Braille Street, Santa Venera FMR 11
Tel: 2388 5110 • Fax: 2144 1029

Introduzzjoni

Dan l-eżercizzju jista' jsir b'żewġ modi:

1. Il-ġenituri jingħaqdu tnejn, tnejn (izda mhux il-koppja) u jagħmlu intervista lil xulxin billi jużaw il-mistoqsijiet li jidhru.
Wara jagħmlu rapport żgħir dwar xulxin (feedback - jintroduċu wieħed lil ieħor).
Jew
2. Kull partecipant, b'mod individwali, jwieġeb il-mistoqsijiet u wara jintroduċi lillu nnifsu.

Mistoqsijiet

Mistoqsijiet

X'jismek? _____

Kemm għandek età? _____ Fejn toqgħod? _____

Kemm ilek mizzewweg/mizzewġa? _____

Kemm għandek tfal? _____

Semmi l-ismijiet u l-etajiet tat-tfal. _____

Semmi haġa pożittiva dwar il-familja tiegħek u oħra negattiva. _____

X'inhu x-xogħol tiegħek? _____

X'inhuma l-passatempi tiegħek? _____

X'qed tistenna li titgħallem/takwista minn dawn il-laqqgħat?

X'informazzjoni oħra li tixtieq taqşam magħna. _____

Tmexxija tal-Familja

L-iskop tat-trobbija

Niproteġu u nhejju lil uliedna biex ikunu indipendenti u jimxu 'l quddiem fis-soċjetà li jgħixu fiha.

L-istili ta' trobbija l-aktar komuni

Stil	Karatteristiċi	Vantaġġi	Żvantaġġi
Dittatorjali	Hemm kontroll assolut, m'hemm l-ebda libertà ll-kastigi/il-premjijiet huma wżati bħala mezz ta' kontroll.	Sens ta' ordni Dejjem tgħaddi tal-ġenitur.	It-tfal jobdu mhux għax konvinti iżda għax jibzġgħu Periklu kbir ta' ribelljoni meta t-tfal jikbru.
Anarkiku	M'hemm ebda kontroll. Libertà bla limitu.	Ħadd ma jindaħal lil ħadd, kulħadd jiddeċiedi għal rasu. Rari tisma' tgergir.	It-tfal jibqgħu jiddependu minnek, għalhekk qatt ma jimmatraw Jittrawwem sens ta' egoizmu. It-tfal jitilgħu bla sens ta' direzzjoni u mingħajr valuri sodi.
Demokratiku	Hemm kontroll xieraq Hemm libertà iżda f'limiti stabbiliti Id-drittijiet jikbru mad-dmirijiet.	Sens ta' rispett reċiproku Sens ta' ordni miftehma Kulħadd jaċċetta r-responsabbiltà tiegħu fil-familja.	Trid il-ħin u trid sforz aktar biex iżzomm it-trobbija aħjar. Diffiċli biex iżzomm bilanċ f'kemm tagħti libertà. It-tfal jistgħu jinterpretawha bħala dgħjufija.

Stili ta' Tmexxija

*Analizzaw dawn it-tlett xeni u wara ddiskutu fi gruppi
żgħar il-vantaġġi jew l-iżvantaġġi li nużaw dawn l-istili.*

Xena 1	Stil	Vantaġġi	Żvantaġġi
Xena 2	Stil	Vantaġġi	Żvantaġġi
Xena 3	Stil	Vantaġġi	Żvantaġġi

X'tip ta' ġenitur int?

Dawn huma tlett tipi ta' reazzjonijiet li s-soltu bihom inwieġbu għall-imġiba ta' uliedna. Flimkien ma' l-animatur iddiskutu l-punti mnizzla. Wara għamel sinjal f'dejn dawk ir-reazzjonijiet li int ikollok ta' spiss.

Attiv

- Tmexxija f'idejk
- Taħseb bil-quddiem
- Reazzjoni maħsuba
- Lest/a li tirrifletti u titgħallem

Reattiv

- Imexxu t-tfal
- Reazzjoni tal-mument
- Taħdem ħafna bil-burdati

Passiv

- Taqta' qalbek malajr - l-ċedi l-armi
- Imexxu t-tfal
- Ma tkunx kalkulat/a l-ebda influwenza fil-ħajja ta' uliedek.

Stili ta' Trobbija / Tmexxija

Qabel tmorru d-dar, issuġġerixxu xi attività li tistgħu tagħmlu mal-familja tagħkom din il-ġimgħa. Ikkupjaw dawk li jogħġbukom u ppruvawhom.

1.

2.

3.

Attivitajiet matul il-gimgha

- Analizzaw lilek innifsek jew lil xulxin u ara intix ġenitur attiv, passiv jew reattiv. (Aktarx li daqqa naġixxu mod f'ċirkustanzi u daqqa mod ieħor f'mument i oħra).
- Ftakru (billi tiktbu) liema huma l-ħinijiet u ċ-ċirkustanzi meta intom iġġibu ruħkom hekk. Ġibu l-kitba magħkom biex taqsmu l-esperjenzi flimkien.

Noti

Fin

Ċirkustanzi

Noti

Fin

Ċirkustanzi

Noti

Fin

Ċirkustanzi

Noti

Fin

Ċirkustanzi

It-Tieni Sessjoni

Komunikazzjoni

Eżerċizzju fi gruppi żgħar

- 1 Immaġinaw li qed tinnutaw tnejn minn nies jtkellmu.
Iktbu fil-qasir x'mezzi qed jużaw biex qed jikkomunikaw.

- 2 X'inhuma l-kwalitajiet li uliedna jridu jinnutaw fina biex jithajru jikkomunikaw magħna?

- 3 X'inhuma dawk id-diffikultajiet li jbegħdu lil uliedna milli jikkomunikaw magħna?

Komunikazzjoni Effettiva

- Tisma' b'mod attiv - tagħti widen.
- Tagħraf l-emozzjonijiet.
- Tgħaqqad emozzjonijiet mal-kliem ... tiċċara s-sitwazzjoni.
- Tgħin fl-istħarriġ ta' soluzzjonijiet toffri alternattivi.
- Issegwi minn żmien għal żmien.

Waqt li qed taraw dawn is-sitwazzjonijiet niżżlu dawk l-affarijiet li bihom il-ġenituri qed inaqqsu jew iżidu l-livelli ta' komunikazzjoni.

Xeni	Kliem	Ton	Ġesti	Atteggjament	Rimarki
Juliana Nathalie					
Juliana Nathalie					
Juliana Nathalie					
Nanna Luke					
Nanna Luke					
Nanna Luke					

X'itellef il-Komunikazzjoni

1. *Tikkmanda*

Biex toffri soluzzjoni ta' malajr.

2. *Tisforza Parir*

Biex tinfluwenza b'argument jew b'opinjoni.

3. *Iċċekken il-problema*

Biex tnaqqas ir-riperkussjonijiet.

4. *Tinvestiga*

Biex titkixxef x'għara.

5. *Tbiddel id-diskors*

Biex tiproteġi lit-tfal.

6. *Tanalizza*

Biex tifhem u tiċċara.

7. *Tkun sarkastiku*

Biex tirredukola.

8. *Tippriedka*

Biex turi kif għandek tiffaccja l-problemi.

Mezzi ta' Komunikazzjoni Effettiva

- Diskussjoni dwar problemi li jolqtuna lkoll.
- Taħdita fil-familja.
- Laqgħat formali u regolari tal-membri tal-familja.
- Il-Kunsill tal-Familja.

Wiegħbu dawn il-mistoqsijiet waħedkom u wara ddiskutuhom ma' l-animatur.

1. Semmi okkażżjonijiet li jistgħu jinqalgħu fil-familja li jservu bħala spunt għal diskussjoni.

Eżempju:

- Smajtu fl-aħbarijiet li din is-sena mietu tlieta b'abbuż ta' droga.

- _____
- _____
- _____

2. Taħdita fil-familja tista' ssir minn kull membru, skond l-età u l-ħila tiegħu. Semmi xi suġġetti li jistgħu jiġu trattati.

Eżempju:

- * Mark (tnax -il sena) għadu kif ġie lura minn ġimgħa kamping ma' l-'iscouts'. Jixtieq jgħid kemm kien ta' tagħlim għalih.

- _____
- _____
- _____

Kunsill Familjari

Dawn huma xi punti li għandhom jitqiesu biex isiru laqgħat regolari.

1. Tmexxija.

Min ser imexxi? Ahjar kieku t-tmexxija ssir darba kull wieħed.
Min ser jikteb x'sar? Segretarju.

2. Tibda b'komplimenti.

Kull membru jgħid xi haġa pożittiva dwar kull membru tal-familja.

3. Qari tal-minuti.

Fakkar f'dak li ġie deciż fil-laqgħa ta' qabel.
Staqsij kemm imxejna mad-deciżjonijiet meħuda.

4. Punti godda.

Diskussjoni dwar xi problemi li nqalgħu fl-aħħar ġimgħa/xahar.

5. Deciżjonijiet: X'ser nagħmlu dwar dawn il-problemi?

6. Attività flimkien.

7. Iffissaw data u hin għal-laqgħa li jmiss.

8. Diskussjoni.

Attività tal-Familja

Hejji taħdita li tkunu lesti tagħtu lil uliedkom.

Għażlu suġġett li jinteresshom u li minnu jieħdu tagħlimiet għall-ħajja. Qabel tmorru d-dar, l-animators ser jistaqsu lill-grupp kollu biex jagħti suġġerimenti. Niżżel punti dwar it-tagħlimiet li tixtieq tgħaddi lil uliedek.

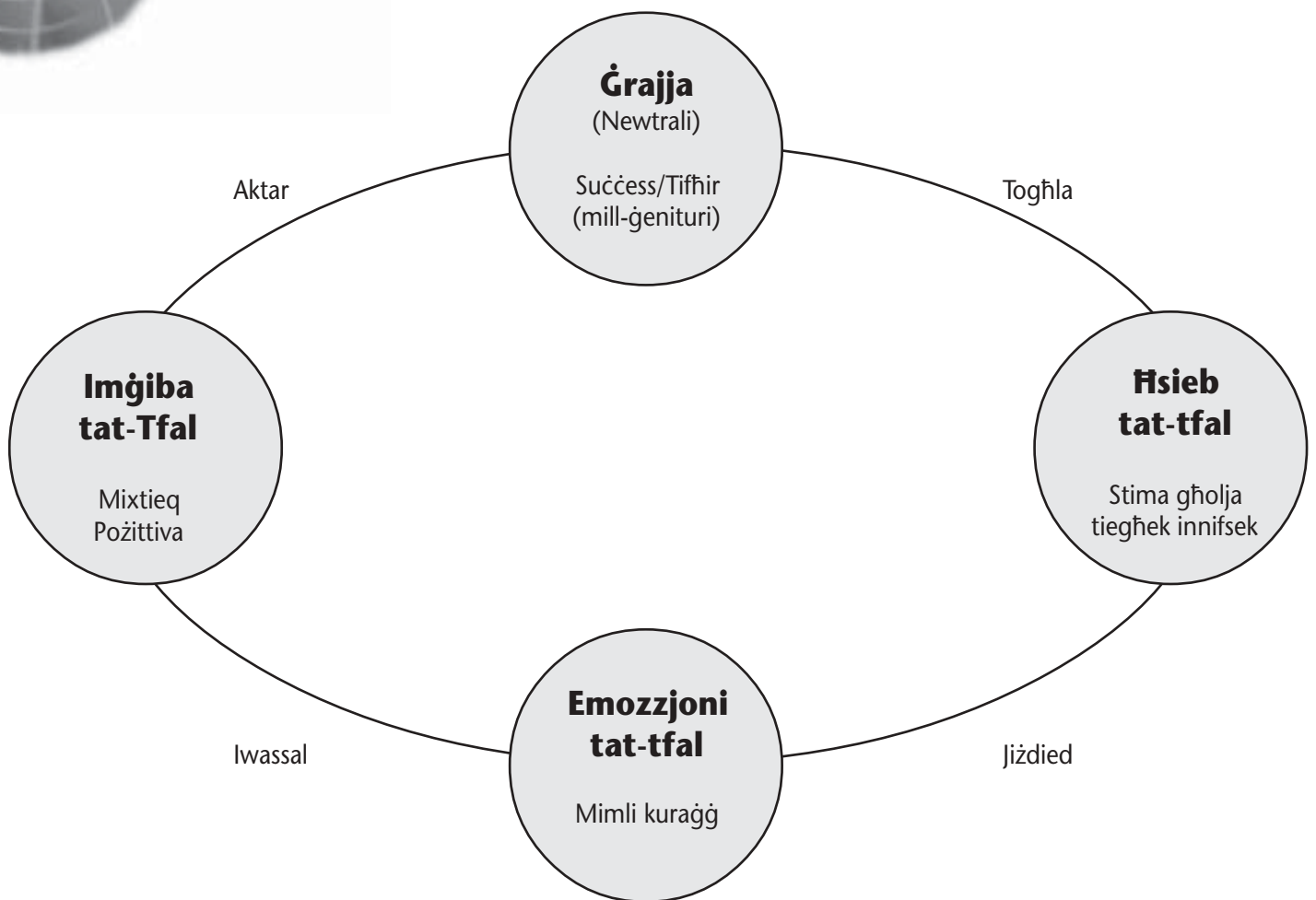
Suġġett: _____

Punti: _____

It-Tielet Sessjoni

Ċiklu Pożittiv

Proċess li jwassal lil uliedna jgħibu ruħhom b'mod mixtieq.

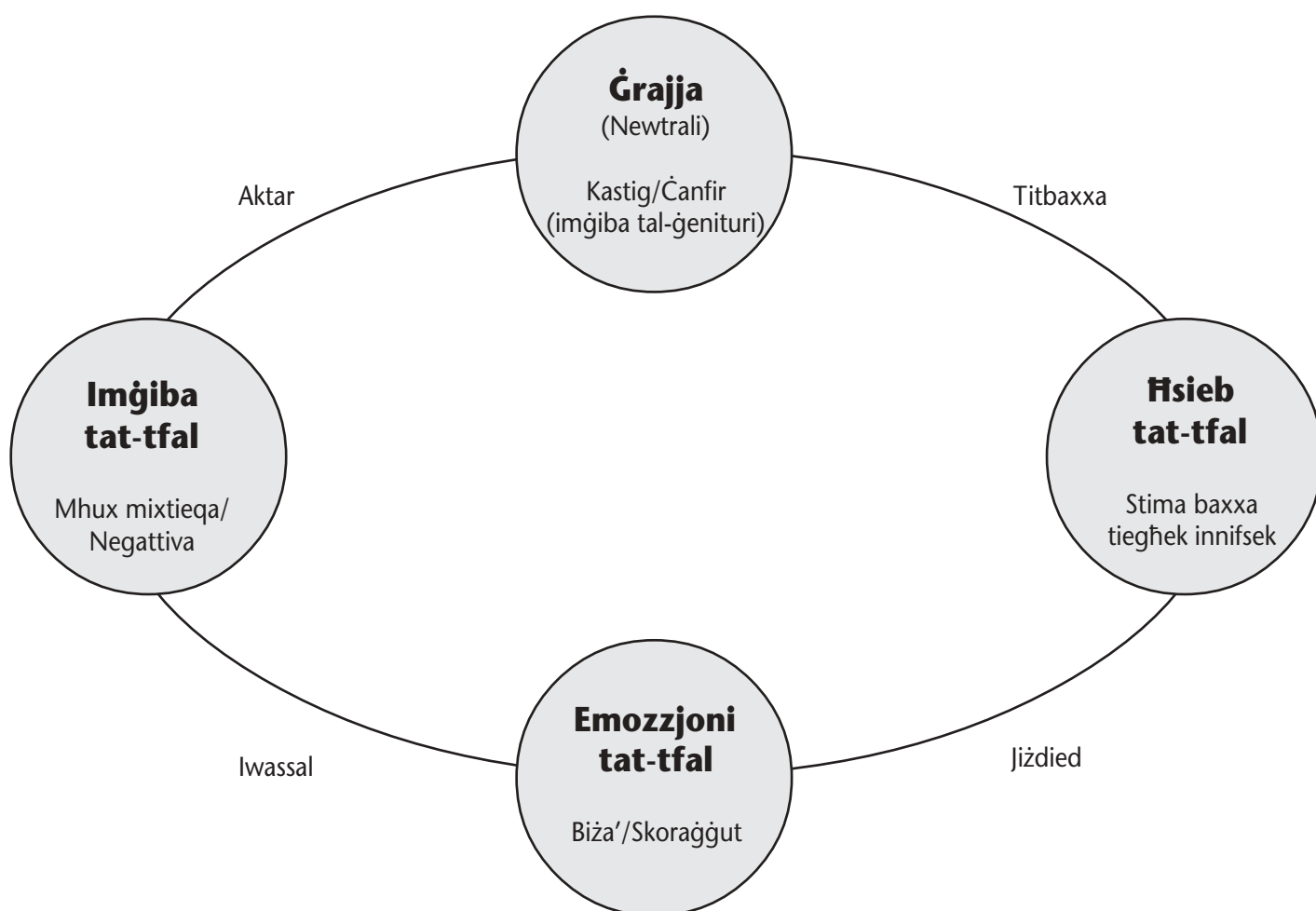

Meta int

- Turi kunfidenza/fiduċja f'uliedek.
- Taħdem fuq it-tajjeb Inkoraġġiment Stima għolja.
- Taċċetta / tapprezza ħiliet żgħar u tibni fuqhom.
- Trawwem / issaħħaħ sens ta' indipendenza.

Ċiklu Negattiv

Proċess li jwassal lil uliedna jgħibu ruħhom b' mod mhux mixtieq.

Meta int

- Tistenna l-ħażin minn uliedek.
- Tbaxxi l-ħiliet ta' uliedek.....Skoraġġiment ...Stima baxxa.
- Tfittex il-perfezzjoni f'uliedek.
- Tfissidhom jew tiproteġihom iżżejjed.

Kuragġ u Stima

Applikazzjoni ta' Ċiklu Negattiv

1. Eżaminaw il-ħames 'video clips' li jmiss waħda waħda

- Kuntatt
- Poter
- Protezzjoni
- Privatezza
- Sfida

2. Qisu b'liema mod il-ġenituri qed iwasslu l-ulied għal ċiklu negattiv ta' imġiba.

3. Wara li tkunu rajtu l-ħames 'video clips' qabblu dawn l-istqarrijiet fejn jidhrilkom xierqa:

- Tistenna l-ħażin.
- Tfittex perfezzjoni.
- Tbaxxi l-ħiliet ta' uliedek.
- Tfissed, tiproteġi żżejjed.

4. Liema mġiba tissuġġerixxu biex il-ġenituri jinkoraġġixxu lil uliedhom u b'hekk isaħħu fiduċja fihom infushom?

'Video Clip'	Atteġġjament mill-ġenituri + jew -	Għaliex tqisuh + jew -	Stqarrija
TV. 1			
TV. 2			

1. Eżaminaw il-ħames 'video clips' li jmiss waħda waħda.
2. Qisu b'liema mod il-ġenituri qed iwasslu l-uliedhom għal ċiklu pożittiv ta' imġiba.
3. Wara li tkunu rajtu il-ħames 'clips' qabblu dawn l-istqarrijiet fejn jidhrilkom xierqa:
 - Turi fiduċja.
 - Taħdem fuq it-tajjeb.
 - Tibni fuq ħiliet żgħar.
 - Trawwem indipendenza.

'Video Clip'	Atteġġjament mill-ġenituri + jew -	Għaliex tqisuh + jew -	Stqarrija
Il-ħruġ			
Żarbun			
Riżultat			
Riżultat			
Tifel fil-kamra			

4. Ipprovaw ftakru f'esperjenzi personali fejn bi kliemkom jew għemilkom inkoraġġejtu lil uliedkom.

Applikazzjoni taċ-Ċiklu Negattiv

Kuntatt	Attenzjoni żejda	1. Araw dawn iż-żewġ 'video clips' li jmiss.
Poter	Ribelljoni	2. Qisu b'liema modi l-ġenituri qed jgħollu l-istima ta' uliedhom.
Protezzjoni	Insigurtà	3. Qabblu s-sitwazzjonijiet ma' dawn l-istqarrijiet: <ul style="list-style-type: none"> • Nitolbu l-opinjoni tagħhom. • Nafdawhom fl-affarijiet żgħar. • Niffukaw fuq it-tajjeb. • Napprezzawhom kif inhuma bħala persuni.
Privatezza	Izolament	
Sfida	Sogru bla sens	4. Semmu xi esperjenzi personali meta hassejtu li għollejtu l-istima ta' uliedkom.

'Video Clip'	Atteġġjament mill-ġenituri + jew -	Għaliex tqisuh + jew -	Stqarrija
F'dar 1			
F'dar 2			

Attività tal-Familja.

1. Matul din il-ġimgħa oqgħodu attenti biex taqbbdu lil uliedkom jagħmlu xi haġa tajba w importanti li tfaħħruhom għaliha.
2. Ikteb ittra ta' kuraġġ lil xi hadd minn uliedek.
3. Aqra l-poeżija 'Biża' u Kuraġġ' f'okkażżjoni meta l-familja tkun miġbura flimkien.

Biża' u Kuraġġ

Biża' u Kuraġġ

Ili nħoss dil-ġlieda
Minn mindu għadni żgħir
Bejn il-Kuraġġ u l-Biża'
Tferfir li ma għaddiex malajr.

Kuraġġ kien jimbuttani,
Il-Biża' żżommni lura,
Tfesfes "Ara tissogra!"
Kuraġġ isuq għall-avventura.

Kuraġġ kien żiffa għaddejja
Trid tidhol kullimkien,
Il-Biża' kien riħ isfel
Tqil, ħannieq, ħosbien.
Inrabbu 'l Uliedna Ahjar

Kuraġġ kien iwennisni
Fl-iljieli kollha dlam,
Il-Biża' kien jifnini,
Inqum, maħsud, għarqan.

U meta ġiet l-isfida
U b'għażla kont marbut,
Sikwit il-Kuraġġ ħtaftu
U kont xi ftit ferut.

Iżda, kull meta l-Biża'
Ħakimni taħt idejh,
sibt, li ma stajtx nikber
Bqajt lura... u għalejt.

Ir-Raba' Sessjoni

Responsabbiltà

Meta l-Problema Hija

...Tagħna l-ġenituri	... Tat-tfal
Nużaw id-dixxiplina	Nagħtu sapport
Fejn naħsbu li hu ta' ġid, għandna nħallu konsegwenzi naturali jkabbruhom	Jekk ta' siewi għat-tfal, inħallu l-konsegwenzi naturali jgħallmuhom
Inressqu t-talba tagħna b'rispett u b'edukazzjoni	Inheggu lit-tfal isolvu l-problemi filwaqt li noffru sapport billi dejjem nagħmlu użu minn komunikazzjoni attiva
Niddiskutu l-problemi waqt il-Kunsill Familjari	Niddiskutu l-problemi waqt il-Kunsill Familjari

“ Hi ta' min hi l-problema huwa mportanti ħafna li dejjem inqawwu qalb uliedna ”

Ta' min hi l-problema?

Problema	Ġenituri	Tfal
Dwar il-'pet'	A _____	A _____
	B _____	B _____
	C _____	C _____

Diskussjoni

Problema	Ġenituri	Tfal
Basketball	A _____	A _____
	B _____	B _____
	C _____	C _____

Diskussjoni

Is-sitwazzjoni lil min qed iddejjaq?

Min qed iqajjem il-każ?

Ta' min huma l-iskopijiet li qed jiġu mfixkla?

Ta' min hi l-problema?

Meta l-problema hi tal-ġenituri.

Nużaw dixxiplina.

A. Konsegwenzi Naturali

- Meta m'hemmx perikli serji.
- Meta l-effetti huma mmedjati.
- Meta ma jbatux nies oħra.

B. Nistaqsu b'rispett

- Nitkellmu dwar il-problema.
- Nużaw il-messaġġ 'Jien'.

C. Konsegwenzi loġiċi

- Meta A u B mhumiex biżżejjed.
- Konsegwenza mifthema minn qabel.

D. Kunsill Familjari

- Laqgħa regolari.
- Agenda ppreparata.

Il-Hames Sessjoni

Alkoħol u Drogi oħra

Ser naraw hames interpretazzjonijiet dwar kif bl-alkoħol u b'drogi oħra t-fal tagħna jistgħu jilħqu l-għanijiet tagħhom b'mod negattiv.

Nizzlu kif aħna nistgħu ninfluwenzaw l'uliedna jilħqu l-għan tagħhom b'imgiba pożittiva.

Għan	Influenza negattiva	Suġġeriment pożittiv
Kuntatt	A _____	A _____
	B _____	B _____
Poter	A _____	A _____
	B _____	B _____
Protezzjoni	A _____	A _____
	B _____	B _____
Privatezza	A _____	A _____
	B _____	B _____
Sfida	A _____	A _____
	B _____	B _____

Diskussjoni

Hawn xi ħadd jaħseb li l-familja tiegħu qatt ma tista' tkun mimsusa minn xi alkoħol u drogi oħra?

Alkoħol u Drogi oħra

L-erba' fazijiet li jwasslu għal dipendenza.

Wara kull waħda minn dawn is-sitwazzjonijiet ddiskutu fi gruppi żgħar u agħtu suggerimenti.

Għan	Influwenza negattiva	Suggeriment pożittiv
Kuntatt	Kurzità A _____ B _____ C _____	Ngħaddi nformazzjoni ċara A _____ B _____ C _____
Użu Soċjali	Isibu d-droga faċilment A _____ B _____ C _____	Ninponu limiti A _____ B _____ C _____
Ifittxu d-Droga	Id-droga ssir aktar bżonn milli kapriċċ A _____ B _____ C _____	Infittxu pariri professjonali A _____ B _____ C _____
Kuntatt	Il-ġisem ma jistax jgħaddi mingħajr droga ('withdrawal symptoms') A _____ B _____ C _____	Inressqu 'l uliedna lejn il-kura A _____ B _____ C _____

Rwol Preventiv

1 Il-ġenituri bħala mudelli (għal uliedhom)

Min huma l-mudelli?

- Għat-tfal
- Għall-adoloxxenti

2 Il-ġenituri bħala edukaturi

Kif teduka?

X'għandek bżonn biex tkun edukatur tajjeb?

3 Il-ġenituri bħala regolaturi ta' l-imġiba (ta' uliedhom)

X'għandha tkun ir-regola dwar alkohol u drogi oħra li tapplika?

- Għat-tfal
- Għall-adoloxxenti.

Kif ser insaħħu din ir-regola?

4 Il-ġenituri bħala għassiesa (fuq uliedhom)

Sakemm nistgħu nafdaw?

Libertà ... responsabbiltà.

Rwol "Kurattiv"

1 Il-ġenituri bħala konfrontaturi

Meta għandna nikkonfrontaw?

Kif għandna nikkonfrontaw?

2 Il-ġenituri bħala kuraturi (ta' uliedhom)

Sa fejn għandna nieħdu responsabbiltà?

Meta għandna nfittxu għajnuna?

Fejn infittxu għajnuna?

3 Rwoli oħra

1. Il-ġenituri bħala mħallfin tagħhom infushom.

2. Il-ġenituri jfittxu l-għajnuna ta' xulxin.

Attività mal-Familja

1. Hejji taħdita dwar il-prevenzjoni fuq l-alkoħol u drogi oħra skond l-età tat-tfal li għandek. Niżżel hawn il-punti li jistgħu jgħinuk.

A. Għaliex nixtieq inkellem lil uliedi fuq dan is-suġġett?

B. Liema drogi nixtieq nitkellem fuqhom? Niżżel uħud mill-effetti.

Suġġerimenti: Tabakk - tfal ta' 8/ 9 snin
Alkoħol - 10/12-il sena
Drogi oħra - 13-il sena il-fuq.

C. X'nixtieq minn uliedi?

D. Nixtieq nisma' kif jaħsbuha uliedi fuq li għidt?

E. Jekk uliedi jiġu bżonn l-għajnuna fejn għandhom imorru?

- Jitkellmu miegħi

Is-Sitt Sessjoni

Sess u Sesswalità

Iddiskutu bl-għajnuna ta' l-animatur uħud minn dawn il-punti.

A. Pressjonijiet Esterni

- Messaġġi ta' permissività dwar sess mill-Media.
- Hafa modi fl-ilbies, fix-xagħar, 'make-up' kultant inaqqsu (unisex), kultant jenfasizzaw id-differenza bejn is-sessi.
- Hafa żgħażaġh joqogħdu wisq fuq x'jaħseb haddiehor (sħabhom, ġirien) dwar l-iżvilupp tagħhom.
- Għalkemm l-età tal-pubertà qed tasal kmieni, l-età li nies jizzewġu qed toġhla.

B. Pressjonijiet Interni

- Matul l-adoloxxenza ssir bidla fil-ġisem (fiziċu).
- Issir ukoll bidla fl-emozzjonijiet.
- Hafa żgħażaġh jikkonfondu dwar ir-rwol tagħhom fis-soċjetà (kriżi ta' identità).
- Hafa żgħażaġh jiddubitaw dwar kemm (jew jekk qatt) kapaci jzommu kontroll fuq it-tqanqil li jhossu.

Ilbieraħ u llum

F'dawn is-sitwazzjonijiet li ġejjin ser taraw diversi suġġetti li t-tfal iqajmu u r-reazzjoni tal-ġenituri. Wara kull xena għandkom ftit minuti biex tniżżlu xi punti.

Kuntatt	_____

Nathalie\Juliana	_____

Roberta	_____

Fi gruppi żgħar iddiskutu dwar dawn l-istqarrijiet:

1. Jekk is-sess ikun bejn ġuvni u tfajla ma tinqabadx bl-AIDS. Dawk il-'gays' biss ilaqqtuha.
2. Agħmlu lista ta' perikli li llum donnhom ždiedu. Iddeċiedu humiex ġejjin minn Pressjonijiet Esterni jew Interni. Eżempju, mard trasmess permezz ta' sess.

Imġiba Pożittiva	Għan	Imġiba Negattiva
Espressjonijiet ta' imħabba	Kuntatt	Jużaw is-sess biex jinħabbu
Jafu jgħidu 'le' lil min jinbixhom	Poter	Jużaw is-sess biex jinqdew b'ħaddieħor
Kapaċi jkunu assertivi	Protezzjoni	Jużaw is-sess biex ipattuha lill-ġenituri
Jaċċettaw is-sess bħala parti minn ħajjithom	Privatezza	Jużaw is-sess biex jinqatgħu għalihom
Jaċċettaw l-eċitament sesswali bħala parti minn ħajjithom iżda lesti li jistennew	Sfida	Jużaw is-sess bħala sensazzjoni tal-mument

Kif nistgħu ngħinu lil uliedna?

Punti ta' diskussjoni:

- Ngħaddu nformazzjoni xierqa (età, maturità) lil uliedna.
- Niddiskutu magħhom dwar li jaċċettaw is-sesswalità tagħhom.
- Infehmuhom biex jaċċettaw lilhom infushom skond fejn waslu fil-fażi ta' żvilupp.
- Inzommu komunikazzjoni miftuħa u effettiva dwar suġġetti li ssuġġerejtu intom biex jiżviluppaw filosofija għall- ħajja... inrawwmu valuri pożittivi. Nagħmlu regolamenti dwar imġiba xierqa. Nużaw il-metodu li ddiskutejna f' Komunikazzjoni Effettiva.

Kif inrawwmu Valuri Pożittivi

Inkunu żguri mill-valuri tagħna nfasna

- X'post nagħtu lis-sess f'ħajjitna?
- Kif naħsbuha dwar fedeltà lejn il-'partner'?
- Naċċettaw forom oħra ta' espressjoni ta' imħabba barra l-att sesswali?
- Is-sess irriduh akkost ta' kolliox jew lesti nistennew għad-dispożizzjoni tal-'partner'?

Inkunu lesti niddiskutu dwar valuri li ma naqblux fuqhom ma' uliedna

- Inħejju argumenti sodi.
- Inkunu lesti naċċettaw l-opinjoni tagħhom.
- Minn żmien għal żmien naraw bidlux l-opinjoni.

Inkunu lesti ngħinu lil uliedna f'sitwazzjonijiet diffiċli

- Jekk nindunaw li għandhom tendenzi omosesswali.
- Jekk jieħdu xi marda mis-sess.
- Jekk jinqabdu tqal jew itaqqlu lil xi ħadd.